॥ अथ ॥

॥ श्रीपांत्रीश बोलनो थोकडो तथा शिखामणना बोलो प्रारंभः ॥

---

१ पहेले बोले नरकगति तिर्यंच्गति, मनुष्य-गति अने देवतानी गति. ए चार गति जाणवी ॥

२ बीजे बोले एकेंद्रिय जाति, बेंद्रिय जाति, त्रेंद्रिय जाति, चौरिंद्रिय जाति अने पंचेंद्रिय जाति पांच जाति जाणवी ॥

३ त्रीजे बोले पृथ्वीकाय, अप्काय, तेउकाय, वायु काय,वनस्पतिकाय अने त्रसकाय ए छ काय जाणवी ॥

४ चोथे बोले श्रोत्रेंद्रिय, चक्षुरिंद्रिय, घ्राणेंद्रिय, रसेंद्रिय अने स्पर्शेंद्रिय. ए पांच इंद्रिय जाणवी ॥

५ पांचमे बोले आहारपर्याप्ति, शरीरपर्याप्ति, इंद्रियपर्याप्ति, श्वसोश्वासपर्याप्ति, भाषापर्याप्ति अने मनःपर्याप्ति ए छ पर्याप्ति जाणवी.

६ छठे बोले पांच इंद्रिय तथा मनोबल, वचनबल, अने कायबल, त्रण बल. एवं आठ, अने नवमो श्वासोश्वास तथा दशमुं आयु. ए दश प्राण जाणवा ॥

७ सातमे बोले औदारिकशरीर, वैक्रियशरीर आहारकशरीर, तैजसशरीर अने कार्मणशरीर. ए पांच शरीर जाणवां ॥

८ आठमे बोले सत्यमनोयोग, असत्यमनोयोग मिश्रमनोयोग, अने व्यवहारमनोयोग. ए मनना चार योग. तथा सत्यवचनयोग, असत्यवचनयोग मिश्रवचनयोग अने व्यवहारवचनयोग. ए चार वचनना योग तथा औदारिक काययोग, औदारिक मिश्रकाययोग, वैक्रिय काययोग, वैक्रियमिश्रकाय योग, आहारककाययोग, आहारकमिश्रकाययोग अने कार्मण काययोग, ए सात कायना योग. एवं सर्वे मली पन्नर योग जाणवा ॥

९ नवमे बोले मतिज्ञान, श्रुतज्ञान, अवधिज्ञान, मनःपर्यवज्ञान अने केवलज्ञान. एवं पांच ज्ञान. तथा मतिअज्ञान, श्रुतअज्ञान अने विभंगज्ञान. एवं त्रण अज्ञान. तथा चक्षुदर्शन, अचक्षुदर्शन, अवधिदर्शन अने केवलदर्शन. एवं चार दर्शन मली बार उपयोग॥

१० दशमे बोले ज्ञानावरणीय कर्म, दर्शनावरणीय कर्म, वेदनीय कर्म, मोहनीय कर्म, आयुःकर्म, नामकर्म, गोत्रकर्म अने अंतरायकर्म. ए आठ कर्म॥

११ अगियारमे बोले मिथ्यात्वगुणठाणुं, सास्वादन गुणठाणुं, मिश्रगुणठाणुं, अव्रतिसम्यगदृष्टि गुणठाणुं, देशविरतिगुणठाणुं, प्रमत्तगुणठाणुं, अप्रमत्तगुणठाणुं, निवृत्तिबादरगुणठाणुं, अनिवृत्तिबादर गुणठाणुं, सूक्ष्मसंपरायगुणठाणुं, उपशांतमोह गुणठाणुं, क्षीणमोह गुणठाणुं, सयोगी केवली गुणठाणुं, अने अयोगीकेवली गुणठाणुं, एवं चौद गुणठाणां ॥

१२ बारमे बोले जीवशब्द, अजीवब्द, अने मिश्रशब्द. ए त्रण विषय श्रोत्रेंद्रियना छे तथा कालो, नीलो, पीलो, रातो अने धोलो, ए पांच विषय चक्षुरिंद्रियना छे. तथा सुरभिगंध अने दुरभिगंध, ए बे विषय, घ्राणेंद्रियना छे. तथा कडवो, कषायेलो, खाटो, मीठो अने तीखो ए पांचविषय, रसेंद्रियना छे. तथा सुंवालो, खरखरो, हलवो, भारे, शीत, उष्ण, लूखो अने चोपड्यो. ए आठ विषय, स्पर्शेंद्रियना छे. एवं सर्व मली पाचे इंद्रियना त्रेवीश विषय जाणवा ॥

१३ तेरमे बोले जीवने अजीव करी जाणे, ते मिथ्यात्व. अजीवने जीव करी जाणे, ते मिथ्यात्व. धर्मने अधर्म करी जाणे, ते मिथ्यात्व. अधर्मने धर्म करी जाणे, ते मिथ्यात्व. साधुने असाधु करी सद्दहे,

ते मिथ्यात्व. असाधुने साधु करी सद्दहे, ते मिथ्यात्व. संवरभाव सेवनरूप मोक्षमार्ग, तेने उन्मार्ग करी स द्दहे, ते मिथ्यात्व. विषयादि सेवनरूप उन्मार्ग तेने मोक्षमार्ग करी सद्दहे, ते मिथ्यात्व, वायरा आदिक रूपी पदार्थने अरूपीकरी सद्दहे, ते मिथ्यात्व. मोक्षा दिक अरूपी पदार्थने रूपी करी सद्दहे, ते मि थ्यात्व. ए दश प्रकारनां मिथ्यात्व जाणवां ॥

१४ चौदमे बोले नव तत्त्वना जाणपणाविषे ए कशो ने पन्नर बोल धारवा, ते कहे छे,

॥प्रथम जीवतत्त्वना चौद बोल कहे छे. एक सूक्ष्म एकेंद्रिय, बीजा बादर एकेंद्रिय,त्रीजा बेंद्रिय, चोथा त्रेंद्रिय, पांचमा चउरिंद्रिय, छठ्ठा असन्निपंचेंद्रिय, अने सातमा सन्नि पंचेंद्रिय. ए सात जातिनाजीव छे, तेने एक पर्याप्ता अने बीजा अपर्याप्ता, एम बे बे भेदे करतां चौद भेद जीवना थाय छे ॥

॥ बीजा अजीवतत्त्वना चौद बोल कहे छे. धर्मा स्तिकायनो खंध, देश अने प्रदेश, ए त्रणभेद तथा अधर्मास्तिकायनो खंध, देश अने प्रदेश, ए त्रण भेद तथा आकाशास्तिकायनो खंध, देश अने प्र देश, ए त्रण भेद अने काल द्रव्यनो एकज भेद,

एवं दश भेद अरूपी अजीवना थाय. तेनी साथे पुद्गलना खंध, देश, प्रदेश अने परमाणु ए चार भेद रूपी छे, ते मेलवतां चौद भेद अजीवना थाय छे ॥

॥ पुण्य नव प्रकारे बंधाय छे, ते नव भेद लखिये छैये. अन्नपुन्ने, पाणपुन्ने, शेणपुन्ने, सेणपुन्ने, वत्थपुन्ने, मनपुन्ने, वयपुन्ने, कायपुन्ने अने नमस्कारपुन्ने एवं नव ॥

॥ पाप अढारप्रकारे बंधाय, छे, ते लखिये छैये. प्राणातिपात, मृषावाद, अदत्तादान, मैथुन, परिग्रह, क्रोध, मान, माया, लोभ, राग, द्वेष, कलह, अभ्याख्यान, पैशुन्य, रति, अरति, परपरिवाद, मायामृषावाद, मिथ्यात्वशल्य. एवं अढार भेद थया ॥

॥ आश्रव विश प्रकारे कहे छे. १ मिथ्यात्वाश्रव, २ अव्रताश्रव, ३ प्रमादाश्रव, ४ कषायाश्रव, ५ योगाश्रव, ६ हिंसा करवी ते प्राणातिपाताश्रव, ७ मृषावादाश्रव, ८ चोरी करवी ते अदत्तादानाश्रव, ए कुशीलाश्रव, १० परिग्रह राखवो, ते परिग्रहाश्रव, ११ श्रोत्रेंद्रियने मोकली राखे, ते श्रोत्रेंद्रियाश्रव, १२ चक्षुरिंद्रियने मोकली राखे, ते चक्षुरिंद्रियाश्रव, १३ घ्राणेंद्रियने मोकली राखे, ते घ्राणेंद्रियाश्रव, १४ रसेंद्रियने मोकली राखे, ते रसेंद्रियाश्रव, १५ स्पर्शेंद्रि

यने मोकली राखे, ते स्पर्शेंद्रियाश्रव, तेमज मनआदिक त्रणने मोकलां राखे, ते १६ मनआश्रव, १७ वचनाश्रव, अने १८ कायाश्रव, १९ भंडोपकरणलेवा मूकवनी अजयणा करे, ते भंडोपकरणाश्रव, २० सुचिकुसंग सेवन करे, ते कुसंगाश्रव. एवं विश भेद थया ॥

॥ हवे संवरना विश भेद कहे छे. १ समकित संवर, २ व्रतपच्चक्खाण संवर, ३ अप्रमाद संवर, ४ अकषाय संवर, ५ अयोग संवर, ६ प्राणातिपात संवर, ७ मृषावाद न बोले ते संवर, ८ अदत्त न लीये ते संवर, ९ मैथुन न सेवे ते संवर, १० परिग्रह न राखे ते संवर, ११ श्रोत्रेंद्रियने वश करे ते संवर, १२ चक्षुरिंद्रियने वश करे ते संवर, १३ घ्राणेंद्रियने वश करे ते संवर, १४ रसेंद्रियने वश करे ते संवर, १५ स्पर्शेंद्रियने वश करे ते संवर, १६ मन वश करे ते मनःसंवर, १७ वचन वश करे, ते वचन संवर, १८ काय वश करे, ते काय संवर, १९ भंडोपकरणनी अजयणा न करे, ते संवर, २० सुचि कुसंग न सेवे ते संवर॥

॥ निर्जराना बार भेद कहे छे. १ अनशन तप, २ ऊणोदरी तप, ३ वृत्तिसंक्षेप तप, ४ रसत्याग तप, ५ कायक्लेश तप, ६ संलीनता तप, ७ प्रायश्चित्त

तप, ८ विनय तप, ९ वैयावृत्य तप, १० सज्झाय तप, ११ ध्यान तप, १२ कायोत्सर्ग तप, एवं बार ॥

॥ बंध तत्त्वना चार भेद कहे छे. प्रकृतिबंध, स्थिति बंध, अनुभागबंध अने प्रदेशबंध. एवं चार थया ॥

॥ मोक्ष तत्त्वना चार भेद कहे छे. एक ज्ञान, बीजुं दर्शन, त्रीजुं चारित्र अने चोथुं तप. ए नव तत्त्वना जाणपणा आश्रयी एक सो ने पन्नर बोल कह्या ॥

१५ पन्नरमे बोले द्रव्यात्मा, कषायात्मा, योगात्मा, उपयोगात्मा, ज्ञानात्मा, दर्शनात्मा, चारित्रात्मा अने वीर्यात्मा. ए आठ प्रकारना आत्मा कह्या छे ॥

१६ शोलमे बोले १ असुरकुमार, २ नागकुमार, ३ सुवर्णकुमार, ४ विद्युत्कुमार, ५ अग्निकुमार, ६ दीप कुमार, ७ दिशाकुमार, ८ उदधिकुमार, ९ स्तनित कुमार, १० वायुकुमार. ए दश भुवनपतिनां दश दंडक तथा सात नारकीनुं एक दंडक. तथा पृथ्वीकाय, अप्काय, तेउकाय, तेउकाय, वायुकाय अने वनस्पतिकाय. ए पांच स्थावरनां पांच दंडक, तथा बेइंद्रिय, तेंद्रिय अने चउरिंद्रिय ए त्रण विकलेंद्रियनां त्रण दंडक. एवं उगणीश थयां अने विशमुं तिर्यंच् पंचेंद्रियनुं, एकवीशमुं मनुष्यनुं, बावीशमुं व्यंतरिक देवोनुं,

त्रेवीशमुं ज्योतिषी देवोनुं अने चोवीशमुं वैमानिक देवोनुं एवं चोवीश दंडक जाणवां ॥

१७ सत्तरमे बोले कृष्णलेश्या, नीललेश्या, कापोतलेश्या, तेजोलेश्या, पद्मलेश्या अने शुकललेश्या. ए छ लेश्या जाणवी ॥

१८ अढारमे बोले मिथ्यादृष्टि, समिथ्या एटले मिश्रदृष्टि अने सम्यक्त्वदृष्टि, ए त्रण दृष्टि जाणवी ।

१९ ओगणीशमे बोले आर्त्तध्यान, रौद्रध्यान, धर्मध्यान अने शुक्लध्यान. ए चार ध्यान जाणवां ॥

२० विशमे बोले धर्मास्तिकायादि छ द्रव्य छे, तेने त्रीश बोले ओलखिये, ते कहे छे, तिहां प्रथम धर्मास्तिकाय द्रव्य, ते द्रव्यथकी एकद्रव्य, क्षेत्रथकी चौदराजलोकप्रमाण, कालथकी आदि अंतरहित, भावथकी अरूपी, गुणथकी जिवपुद्गलने चालवानुं सहाय आपनार, ए पांच बोले धर्मास्तिकायने ओलखिये ॥

॥ अधर्मास्तिकाय पण द्रव्यथकी एक द्रव्य, क्षेत्रथकी चौदराजलोकप्रमाण. कालथकी अनादि अनंत, भावथकी अरूपी, अने गुणथकी स्थिर रहेनारनै सहाय आपनार, ए पांच बोले ओलखिये ॥

॥ आकाशास्तिकाय. द्रव्यथकी एक द्रव्य, क्षेत्रथ

की लोकालोकप्रमाण, कालथकी अनादि अनंत, ज्ञावथकी अरूपी अने गुणथकी अवकाश आपनार, ए पांच बोले उलखियें ॥

॥ कालद्रव्य द्रव्यथकी एक द्रव्य, क्षेत्रथकी अढी द्वीप प्रमाण, कालथकी अनादि अनंत, ज्ञावथकी अरूपी, गुणथकी वर्त्तनालक्षण, ए पांच बोले उलखियें.

॥ पुद्गलास्तिकायद्रव्य द्रव्यथकी अनंतां द्रव्य, क्षेत्रथकी चौदराजलोकप्रमाण, कालथकी अनादि अनंत, ज्ञावथकी रूपी, अने गुणथकी पूरण गलन, सडण, पडण, विध्वंसनलक्षण. ए पांच बोले उलखियें ॥

॥ जीवास्तिकायद्रव्य द्रव्यथकी अनंतां द्रव्य, क्षेत्रथकी चौदराज लोकप्रमाण, कालथकी अनादि अनंत, ज्ञावथकी अरूपी, अने गुणथकी चेतनगुणलक्षण. ए पांच बोले उलखियें. एवं सर्व मली त्रीश बोल थया.

२१ एकवीशमे बोले एक जीवराशि अने बीजो अजीवराशि. ए बे राशि जाणवा ॥

२२ बावीशमे बोले श्रावकनां बार व्रत कहे बे. तिहां पहेले व्रते त्रस जीवने हणे नहि अने स्थावर जीवनी मर्यादा करे, बीजे व्रते पांच मोटकां जुठ बोले नहि, त्रीजे व्रते मोटकी चोरी करे नहीं, चोथे व्रते परस्त्री

नो त्याग करे अने पोतानी स्त्रीनी मर्यादा करे, पांचमे व्रते परिग्रहनी मर्यादा करे, छठे व्रते दिशानी मर्यादा करे, सातमे व्रते पन्नर कम्मादाननी मर्यादा करे, आठमे व्रते अनर्थदंडनी मर्यादा करे, नवमे व्रते सामायिक करे, दशमे व्रते देशावकाशिक करे, अगियारमे व्रते पोसह उपवास करे, बारमे व्रते साधु मुनिराजने सूजतां शुद्ध आहार पाणी आपे. एवं बार व्रत जाणवां ॥

२३ त्रेवीशमे बोले साधुनां पांच महाव्रत कहे छे. साधुजी, मने, वचने, कायाये, करी कोइ जीवने सर्व प्रकारे पोते हणे नहीं, हणावे नहीं अने हणताने रूडुं जाणे नहीं. ते प्रथम प्राणातिपातविरमणव्रत जाणवुं.

॥ साधु महाराज, मने वचने कायाये करी सर्व प्रकारे पोते जुठुं बोले नहीं, बीजाने जुठुं बोलावे नहीं अने जुठुं बोलताने रूडुं जाणे नहीं, ते बीजुं मृषावादविरमणव्रत जाणवुं ॥

॥ साधुजी, मने वचने कायाये करी सर्व प्रकारे पोते चोरी करे नहीं, बीजा पासे करावे नहीं ने रहे करता प्रत्ये अनुमोदे नही, ते त्रीजुं अदत्तादानविरमणव्रत जाणवुं ॥

॥ साधुजी, मने वचने कायाये करी सर्व प्रकारे मैथुन पोते करे नही, बीजा पासे करावे नही अने करताने रूडुं जाणे नही, ते चोथु ब्रह्मचर्यव्रत ॥

॥ साधुजी, मने वचने कायाये करी सर्वथा पोते परिग्रह राखे नही, बीजाने रखावे नही, अने राखता ने रूडुं जाणे नही. ते पांचमुं परिग्रह विरमणव्रत॥

॥ हवे ए पांच महाव्रतना भांगा कहे छे ॥

॥ पहेला प्राणातिपातविरमण व्रतना भांगा एक्याशी थाय, ते कहे छे. ॥

ए पृथ्वीकायने हणे नही, हणावे नहिं, अने हणताने रूडुं जाणे नही, तेना मन, वचन अने काया, ए त्रण योगे करी भांगा थया.

ए अप्कायने हणे नही, हणावे नही अने हणताने रूडुं जाणे नही. मन, वचन, कायायें करी.

ए तेउकायने हणे नही, हणावे नही अने हणता ने रूडुं जाणे नही मन, वचन अने कायायें करी.

ए वायुकायने हणे नही हणावे नही. अने हणता ने रूडुं जाणे नही, मन, वचन अने कायायें करी.

ए वनस्पतिकायने हणे नही, हणावे नही, हणता ने रूडुं जाणे नही. मन, वचन अने कायायें करी.

ए बे इंद्रियने हणे नही,हणावे नहि अने हणताने रूडुं जाणे नही मन, वचन अने कायाये करी.

ए त्रेंद्रियने हणे नही हणावे नही अने हणताने रूडुं जाणे नही,मन, वचन अने कायाये करी.

ए चौरिंद्रियने हणे नही,हणावे नही अने हणताने रूडुं जाणे नही मन, वचन अने कायाये करी.

ए पंचेंद्रियने हणे नही,हणावे नही अने हणताने रूडुं जाणे नही मन, वचन अने कायाये करी.

॥ बीजा मृषावादविरमण व्रतना भांगा
बत्रीश थाय ते कहे छे. ॥

ए क्रोधना आवेशथी असत्य बोले नही,बोलावे नही,बोलताने रूडुं जाणे नही मन,वचन कायाथी.

ए हास्यथी जूठुं बोले नही,बोलावे नही,अने बोलताने रूडुं जाणे नही,मन वचन अने कायाये करी.

ए भयथी जूठुं बोले नही, बोलावे नही, बोलताने रूडुं जाणे नही. मन, वचन कायाये करी.

ए लोभथी जूठुं बोले नही,बोलावे नही, बोलताने रूडुं जाणे नही, मन, वचन अने कायाये करी.

॥ त्रीजा अदत्तादान विरमणव्रतना चोपन नांगा थाय छे, ते कहे छे. ॥

ए अल्प चोरी करे नही. करावे नही, अने करताने रूडुं जाणे नही. मन, वचन अने कायाये करी.

ए घणी चोरी करे नही, करावे नही अने करताने रूडुं जाणे नही. मन, वचन अने कायाये करी.

ए नहानी चोरी करे नही, करावे नही, अने करताने रूडुं जाणे नही मन, वचन, अने कायाये करी.

ए महोटी चोरी करे नही, करावे नही, अने करताने रूडुं जाणे नही. मन, वचन अने कायाये करी.

ए सचित्त वस्तुनी चोरी करे नही, करावे नही, करताने रूडुं जाणे नही. मन, वचन, कायाये करी.

ए अचित्त वस्तुनी चोरी करे नही, करावे नही, करताने रूडुं जाणे नही मन, वचन, कायाये करी.

॥ चोथा मैथुन विरमणव्रतना नांगा सत्तावीश थाय, ते कहे छे. ॥

ए देवतानी स्त्रीने नोगवे नही, नोगवावे नही, नोगवताने रूडुं जाणे नही. मन, वचन, कायाये करी.

ए मनुष्यनी स्त्रीने नोगवे नही, नोगवावे नही अने नोगवताने रूडुं जाणे नही, मन, वचन अने कायाथी.

ए तिर्यंच्नी स्त्रीने भोगवे नही, भोगवावे नहिं भोगवताने रूडुं जाणे नही. मन, वचन, कायाथी

॥ पांजमा परिग्रह विरमण व्रतना चोपन भांगा थाय, ते कहे छे. ॥

ए अल्पपरिग्रह राखे नही, रखावे नही, अने राख . ने रूडुं जाणे नही मन, वचन, अने कायाये करी

ए घणो परिग्रह राखे नही, रखावे नही अने र . त ने रूडुं जाणे नही मन, वचन, अने कायाये करी

ए नहानोपरिग्रह राखे नही, रखावे नही, अने . . ताताने रूडुं जाणे नही मन, वचन, अने कायाथी

ए महोटो परिग्रह राखे नही, रखावे नही, अने र . ताने रूडुं जाणे नही. मन, वचन, अने कायाथी

ए सचित्त वस्तुनो परिग्रह राखे नहिं, रखावे न . अने राखताने रूडुं जाणे नहिं. मन, वचन अने कायाथी.

ए अचित्तवस्तुनो परिग्रह राखे नही, रखावे नही अने राखताने रूडुं जाणे नही, मन वचन, कायाथी.

॥ एम ए पांचे महाव्रतना मलीश्पश्भांगा थया. ॥

२४ चोवीशमे बोले व्रतना भांगा उगणपच्चास कहे छे. तिहां, प्रथम एक करणने एकयोगथी नव भांगा था

य ते कहे छे-१मने करी करुं नही. २वचने करी करुं नही, ३कायायें करी करुं नही, ४ मने करी करावुं नही,५वचने करी करावुं नही, ६ कायाये करी करावुं नही, ७ मनें करी अनुमोडुं नही, ८ वचने करी अनुमोडुं नही, ए कायाये करी अनुमोडुं नही.

॥ हवे एक करणने वे योगथी नव नांगा थाय, ते कहे छे. १ मने करी वचने करी करुं नही, २ मने करी कायाये करी करुं नही,३वचने करी कायाये करी करुं नही,४मने करी वचने करी करावुं नही,५ मने करी कायाये करी करावुं नही,६वचने करी कायाये करी करावुं नही, ७ मने करी वचने करी अनुमोडुं नही,८ मने करी कायाये करी अनुमोडुं नही ए वचने करी कायाये करी अनुमोडुं नही ॥

॥ हवे एक करणने त्रण योगथी त्रण नांगा थाय, ते कहे छे. १ मने वचने अने कायाये करी करुं नही, २ मने, वचने,अने कायाये करी करावुं नही, ३ मने, वचने, अने कायाये करी अनुमोदुं नही ॥

॥ हवे बे करण अने एक योगथी नव नांगा थाय, ते कहे छे.१ मने करी करुं नही करावुं नही, २वचनें करी करुं नही करावुं नही, ३ कायाये करी करुं

नही,करावुं नही,४मने करी करुं नही अनुमोडुं नही
५ वचने करी करुं नही अनुमोडुं नही,६कायाये करी
करुं नही अनुमोडुं नही, ७मने करी करावुं नही अ
नुमोडुं नही, ८ वचने करी करावुं नही अनुमोडुं न
ही, ए कायाये करी करावुं नही अनुमोडुं नही ॥

॥हवे बे करण अने बे योगथी नव त्रांगा थाय.ते क
हे छे. १ करुं नही करावुं नही मने करी वचने करी.
२ करुं नही करावुं नही मने करी कायाये करी.
३ करुं नही करावुं नही वचने करी कायाये करी.
४ करुं नही अनुमोडुं नही मने करी वचने करी.
५ करुं नही अनुमोडुं नही मने करी कायाये करी.
६ करुं नहिं अनुमोडुं नही वचने करी कायाये करी.
७ करावुं नही अनुमोदुं नही मने करी वचने करी.
८ करावुं नही अनुमोदुं नही मने करी कायाये करी.
एकरावुं नहि अनुमोदुं नही वचने करी कायाये करी.

॥ हवे बे करण अने त्रण योगथी त्रांगा त्रण थाय,
ते कहे छे. १ करुं नही करावुं नही मने करी वचने क
री कायाये करी, २ करुं नही अनुमोडुं नही मने
करी वचने करी कायाये करी, ३ करावुं नही अनु
मोदुं नही मनें करी वचने करी कायाये करी ॥

॥ हवे त्रण करण अने एक योगथी त्रण भांगा थाय, ते कहे छे. १ करुं नही करावुं नहि अनुमोदुं नही मने करी, २ करुं नही करावुं नही अनुमोदुं नही वचने करी, ३ करुं नही करावुं नही अनुमोदुं नही कायाये करी ॥

॥ हवे त्रण करण अने बे योगथी त्रण भांगा थाय, ते कहे छे. १ करुं नही करावुं नही अनुमोदुं नही मने करी वचने करी, २ करुं नही करावुं नही अनुमोदुं नही मने करी कायाये करी, ३ करुं नही करावुं नही अनुमोदुं नहिं वचने करी कायाये करी॥

॥ हवे त्रण करण अने त्रण योगथी एक भांगो थाय, ते कहे छे. १ मने करी वचने करी कायाये करी करुं नही करावुं नही अने अनुमोदुं नही ॥

॥ सरवाले एक करण नेएक योगथी नव, एक करणनें बे योगथी नव, एक करण ने त्रणयोगथी त्रण, तथा बे करण ने एक योगथी नव, बे करणने बे योगथी नव, बे करणने त्रण योगथी त्रण तथा त्रण करण ने एक योगथी त्रण, त्रण करण ने बे योगथी त्रण अने त्रण करणने त्रण योगथी एक, एवं ४९ भांगा थया ॥

२५ पच्चीशमे बोले पांच चारित्रनां नाम कहे छे.

१ सामायिक चारित्र, बीजुं छेदोपस्थापनिय चारित्र, त्रीजुं परिहारविशुद्धिचारित्र, चोथुं सूक्ष्म संपराय चारित्र अने पांचमुं यथाख्यातचारित्र. एवं पांच ॥

२६ छवीशमे बोले नैगमनय, संग्रहनय, व्यवहार नय, रुजुसूत्रनय, शब्दनय, समभिरूढनय, अने एवंभूतनय. ए सात नय जाणवा ॥

२७ सत्तावीशमे बोले नामनिक्षेप, स्थापनानिक्षेप, द्रव्यनिक्षेप अने भावनिक्षेप. ए चार निक्षेपा जाणवा ॥

२८ अठावीशमे बोले उपशमसमकित, क्षायोपशमसमकित, क्षायिकसमकित, सास्वादनसमकित अने वेदकसमकित. ए पांच समकित जाणवां ॥

२९ उंगणत्रीशमे बोले शृंगाररस, वीररस, करुणारस, हास्यरस, रौद्ररस, भयानकरस, अद्भुतरस, बिभत्सरस अने शांतरस. ए नव रस जाणवा ॥

३० त्रीशमे बोले १ वडनी पींपु, २ पींपलनीपींपु, ३ उंबरनां फल, ४ पिंपरीनी पींपु, ५ कठुबरनां फल, ६ मधु, ७ माखण ८ मांस, ९ मदिरा, १० हिम, ११ विष ते अफिण, सोमलप्रमुख, १२ करहा ते रोयडा, १३ सर्व जातनी काची माटी, १४ रात्रिभोजन,

१५ बहुबीजानुं फल, १६ अनंतकाय कंदमूल फल, १७ बोळानुं अथाणुं, १८ काचा गोरसमां करेलां वडां १९ वेगण रींगणां, २० जेनुं नाम न जाणता होइये, एवां अजाण्यां फल फूल, २१ तुछफल ते चणीयां बोर तथा कुंअली वस्तु अत्यंत काचां फल, तथा पीलूडां पीचू प्रमुख २२ चलित रस ते सडेलुं अन्नादिक, जेनो काल पूरो थयाथी स्वाद बदल्यो होय रस, चलित थइ गयो होय ते. ए बावीश अभक्ष्य वर्जवा योग्य छे. तेनां ते नाम जाणवां ॥

३१ एकत्रीशमे बोले एक द्रव्यानुयोग, बीजो गणितानुयोग, त्रीजो चरणकरणानुयोग, अने चोथो धर्मकथानुयोग, ए चार अनुयोग जाणवा ॥

३२ बत्रीशमे बोले एक देवतत्त्व, बीजुं गुरुतत्त्व, अने त्रीजुं धर्मतत्त्व. ए त्रण तत्त्व जाणवां ॥

३३ तेत्रीशमे बोले काल, स्वभाव, नियत, पूर्वकृत ते कर्म, अने पुरुषकार ते उद्यम ए पांच समवाय जाणवा,

३४ चोत्रीशमे बोले एक क्रियावादीना एकसो एंशी भेद, बीजा अक्रियावादीना चोराशी भेद त्रिजा विनयवादीना बत्रीश भेद अने चोथा अज्ञानवादीना सडसठ भेद. ए रीते चार प्रकारना पाखंडियो छे.

तेना सर्व मली त्रणशे ने त्रेशठ भेद, श्रीसूयगडांग सूत्रथी जाणवा ॥

३५ पांत्रीशमे बोले श्रावकना एकवीशगुण कही देखाडे छे. १ क्षुद्रमतिवालो न होय पण गंभीर होय, २ पंचेंद्रिय स्पष्ट होय, रूपवंत होय एटला अंगोपांग संपूर्ण होय, ३ सौम्यप्रकृतिवालो होय, स्वभावे अपापकर्मी होय, ४ सर्वदा सदाचारी होय माटे सर्वलोकने वल्लभ होय, प्रशंसा करवा योग्य होय, ५ संक्लिष्टपरिणामथी रहित होय, क्रूरचित्त वालो न होय, ६ इह लोक परलोकना अपायथी एटले कष्टथी बीहितो रहे. तथा अपयशथी बीहितो रहे, ७ अशठ होय, परने ठगे नहीं, ८ दाक्षिण्यवालो होय परनी प्रार्थना भंग करे नही, ए स्वकुलादिकनी लज्जावालो होय, अकार्य वर्जक होय, १० दयावंत होय, ११ सौम्यदृष्टि वालो होय, १२ गुणिजीवोनो पक्षपाती होय, १३ भली धर्म कथानो उपदेश करनार होय, १४ सुशीलादि एवा अनुकूल परिवार युक्त होय, १५ठंडा विचारवालो दीर्घदर्शी होय, १६ पक्षपातरहितपणे गुण दोष विशेषनो जाण होय, १७ वृद्धपुरुषो जे परिणत मतिवाला, तेने सेवनारो

तेना अनुयायी पणें चालनारो होय, १७ गुणाधिक पुरुषनो विनय करनारो होय, १९ कस्या गुणनो जाण होय, २० निर्लोभी थको पोतानी मेळे परोपकार करे, २१ लब्धलक्ष ते धर्मानुष्ठान व्यवहारनो लक्ष जेने प्राप्त थयो होय. ए एकवीश गुण जेमां होय, ते प्राणी धर्मरूपरत्न पामवानी योग्यतावंत कहेवाय. ए एकवीश गुण श्रावकना जाणवा ॥ इति पांत्रीशबोल समाप्त॥

॥ अथ शीखामणना १९२ बोल ॥

१ कोइ पण शुभकार्य करतां विलंब न करवो.
२ मतलब विना लवारो न करवो.
३ ज्ञानी थइने गर्व करवो नहीं.
४ बनतां सुधी क्षमा अवश्य धारण करवी.
५ घरनुं गुह्य कोइने कहेवुं नहीं.
६ स्त्री तथा पुत्रनी कुवात कोइने कहेवी नहीं.
७ मित्रथी कांइ पण अंतर राखवो नहीं.
८ कुमित्रनो विश्वास न करवो.
९ प्रेम राखनारी स्त्रीनो पण विश्वास न करवो.
१० कोइपण कार्य करवुं ते विचारीने करवुं.
११ मात, पिता, गुरु तथा म्होटा पुरुषने विनय करवो.
१२ स्त्रीने गुह्यनी वात कहेवी नहीं.

१३ पेट ज्ञरायाथी ज्ञोजननो संतोष करवो.
१४ विद्या ज्ञणवामां संतोष न करवो.
१५ दान देतां अकलावुं नहीं.
१६ तपस्या करवामां पाछुं हठवुं नहीं
१७ ग्रहण करेली प्रतिज्ञानो ज्ञंग करवो नहीं.
१८ अन्यायथी द्रव्य उपार्जन करवुं नहीं
१९ शरीरनुं बल विचार्याविना युद्ध करवुं नहीं.
२० दुःखना समये धैर्य तजवुं नहीं.
२१ मोटा कार्यथी निवर्त्तवुं.
२२ बगलानी पेरे इंद्रियो गोपवी राखवी.
२३ कुकडानी पेठे प्रज्ञाते सहुथी वहेलुं उठवुं.
२४ अंगथी प्रमाद दूर करवो.
२५ निद्रा चेततां करवी.
२६ चिंतवेलुं कार्यपारपाड्याविनाकोइनेकहेवुं नहीं
२७ सासरे चतुराइ धारण करवी अने मूर्खाइ तजवी
२८ गुण लेवामां प्रयत्न करवो.
२९ नीच नरथी पण उत्तम विद्या लेवी.
३० सरखा साथे प्रीती करवी.
३१ क्लेशने स्थानके मौनपणुं धारण करवुं.
३२ महोटा साथे वैर करवुं नहीं.

३३ लेवडदेवडमां, जोजनमां, विद्या जणवामां, व्यापारमां अने वैद्य आगल, लाज करवी नहीं.

३४ क्लेशस्थानके उजुं रहेवुं नहीं.

३५ अग्नि, गुरु, ब्राह्मण, गाय, कुमारी अने शास्त्रनां पुस्तक एटलाने पग लगाडवो नहीं.

३६ घी, तेल, दही, दूध, प्रमुख उघाडां मूकवां नहीं.

३७ वैद्य, अग्निहोत्री, राजा, नदी, व्यापारी वाणीयो ए पांच ज्यां न होय, त्यां वसवुं नहीं.

३८ नीचथी विवाद करवो नहीं.

३९ जेथकी जीवने जोखम थाय ते धन पण वर्जवुं.

४० शत्रुनी उपर पण निर्दय थवुं नहीं.

४१ मूर्ख, कायर, अजिमानी, अन्यायी, अने दुष्ट एटलाने स्वामी करवा नहीं.

४२ मूर्खने हितोपदेश देवो नहीं.

४३ परस्त्रीने सर्वदा वर्जवी.

४४ इंद्रियो सर्वथा वश राखवी.

४५ मूर्ख मित्र करवो नहीं.

४६ लोजीने द्रव्यथी वश करवो.

४७ छती शक्तियें परनी आशा जंग करवी नहीं.

४८ गुणविना मात्र आडंबरथी रीजवुं नहीं.

४९ राजा रीझे तो पण विश्वास करवो नहीं.
५० एक अक्षरशिखवनारने पण गुरु करी मानवो.
५१ पाणी गळीने तथा जोइने पीवुं.
५२ प्राणांते पण सत्य बोलवुं वर्जवुं नहीं.
५३ पोताना अवगुण शोधी काढाढवा.
५४ राजानी स्त्री, गुरुनी स्त्री, मित्रनी स्त्री, सासु अने पोतानी माता, ए पांचे माता जाणवी.
५५ कार्य तथा सत्कार विना कोइने घेर जावुं नहीं.
५६ वचननुं दारिद्र्य राखवुंज नहीं.
५७ लेखण, पुस्तक अने स्त्री, ए त्रण कोइने आपवां नहीं.
५८ आवक जोइने खरच करवो.
५९ हरएक विद्या मुखपाठे राखवी.
६० स्वामी प्रसन्न थये गर्वित थवुं नहीं.
६१ करियाणुं जोया वगर हाथो मेलववो नहीं.
६२ शस्त्र बांधनार तथा ब्राह्मण प्रमुखने धीरवुं नहीं.
६३ नट, वटलेल, वेश्या, जुगारीने उधारे आपवुं नहीं.
६४ गुप्त धन देवुं तो हुशीयारीथी पक्को बंदोबस्त करवो.
६५ बे चार साक्षी राख्या विना धन आपवुं नहीं.
६६ ऊधार लावेलुं धन मुदत पहेलांज आपवुं.
६७ घरमां पैसा छतां देवुं करवुं नहीं.

६८ देवुं होय तो ते आपवाना उद्यममां रहेवुं.

६९ प्रीतिवंत साथे प्रायः लेवड देवड करवी नहीं.

७० चोरेली वस्तु जो मफत मळे, तो पण लेवी नहीं.

७१ दुराचारीने भागीदार करवो नहीं.

७२ लांघण करवी नहीं.

७३ खात्रीदारने किलीदार करवो.

७४ आप्युं लीधुं होय ते लखवामां आलस्य न करवुं.

७५ नवानवा गुमास्ता मेता करवा नहीं.

७६ ज्ञातिमां नम्रता राखवी.

७७ स्त्रीने मिष्ट वचनथी बोलाववी.

७८ शत्रुने पेटमां पेशी वश करवो.

७९ मित्र पासे पण साक्षी विना थापण मूकवी नहीं.

८० एकाद बे महोटानी उलखाण अवश्य करवी.

८१ बनता सुधी कोइनी साक्षी भरवी नहीं.

८२ परदेशमां केफी वस्तु सेवन करवी नहीं.

८३ उत्सव मूकी, गुरु अने पितानुं अपमान करी, छोकरांने रोवरावी, हत्या करी, तैयार थयेलुं भोजन निभ्रंछी, रुदन सांभळी, मैथुन सेवी, उलटी करी, समीप आवेलुं पर्व अवगणी, दू.

धनुं जोजन करी, एटलां वानां करी आत्मह्नि-
तैषिये परदेश जवुं नहीं.

७४ जे घरमां कोइ माणस न होय ते घरमां न जवुं.

७५ कारण विना पोताना द्रव्यनी आशा न करवी.

७६ परदेशमां आडंबर धारण करवो.

७७ कोइनी वात कोइने कहेवी नहीं.

७८ माता पितानी आज्ञा लोपवी नहीं.

७९ माता पितानी सेवा चाकरी मन राखी करवी.

८० गुरु अने माता पिताना दररोज पग दाबवा.

८१ माता पिता आगल जूवुं बोलवुं नहीं.

८२ माता पिताना धर्मादिना मनोरथ पूर्ण करवा.

८३ महोटा जाइने पिता सरखो जाणवो.

८४ जाइनीडुर्दशा दूर करवी, कुमार्गथी निवारवो.

८५ रोगमां, डुष्कालमां, शत्रुना जयमां अने राज-
द्वारमां, एटले स्थानके जाइनी सहायता करवी.

८६ कोइ पण उत्तम कार्यमां जाइने जूलवो नहि.

८७ नाटक, कौतुक, घणा जनोमां स्त्रीने जोवा जवा
देवी नहि.

८८ स्त्रीपासे सारी रीते सेवा कराववी.

८९ स्त्रीने रात्रे बाहेर जवा देवी नहि.

१०० स्त्री रीसाइ होय तो तरत मनावी लेवी.
१०१ स्त्रीने घरना काममां द्रव्य आपी वर्त्ताववी.
१०२ उत्सवना दिवसे सगां संबधीने भूली जवा नहीं.
१०३ दुःख पामतां एवां सगां संबंधियोने सहाय करो.
१०४ सगा साथे कदापि विरोध करवो नहीं.
१०५ जे घरमां एकली स्त्री होय ते घरमां जवुं नहीं.
१०६ धर्मना काममां सगाउने जोडवां.
१०७ बगासुं खातां, छींकतां, उडकार खातां अने ह-सतां, एटले ठेकाणें मुख दाबवुं नहीं.
१०८ उंधुं तथा चित्तु सूवुं नहीं.
१०९ जमतां छींक आवे तो तरत पाणी पीवुं.
११० उभे उभे पीसाब करवो नहीं.
१११ उभे उभे पाणी पीवुं नहीं.
११२ सूती वखते छाती पर हाथ राखवो नहीं.
११३कन्यासाराकुलमांआपवी,दुःखीकुलमांन आपवी.
११४ कन्यानुं द्रव्य लेवुं नहीं.
११५ कन्यानो वर कन्याना वयथी वधारे वयनो करवो.
११६ रोगी, वृद्ध, मूर्ख, दारिद्री, वैरागी, क्रोधी अने नहानी वयनो, एटलाने कन्या आपवी नहीं.
११७ महोटो पुरुष घेर आवे,तो उभा थइ सन्मान देवुं.

११८ दोस्तदारी मित्राचारी, पंडितो साथे राखवी.
११९ नवां नवां शास्त्र वांचवानो अभ्यास जारी करवो.
१२० कको पण ग्रंथ जाणता अधूरो मूकवो नहीं.
१२१ पोताना मुखथी पोतानी प्रशंसा करवी नहीं.
१२२ छता पराक्रमे निरुद्यमी थवुं नहीं.
१२३ कपटीना आडंबरनो विश्वास न करवो.
१२४ गइ वस्तुनो शोक न करवो.
१२५ शत्रु होय तेना पण मरण समये स्मशाने जावुं.
१२६ शूरवीर थइने निर्बलने दुःख देवुं नहीं.
१२७ अतिकष्टे पण आत्मघात करवो नहीं.
१२८ हास्य करवा कोइनुं मर्म प्रकाशवुं नहीं.
१२९ हास्य करतां कोइ उपर क्रोध करवो नहीं.
१३० बे जण विचार करता होय त्यां जवुं नहीं.
१३१ पंच नाकारो करे, ते काम करवुं नहीं.
१३२ मातुं काम करी हर्ष पामवो नहीं.
१३३ तपस्या करी क्षमा धारण करवी.
१३४ जाणेलुं शास्त्र नित्यप्रत्ये संभारतां रहेवुं.
१३५ पुरुषे रात्रिये दर्पण जोवुं नहीं.
१३६ शयन,मैथुन,निद्रा,आहार,ए संध्यासमये वर्जवां.

१३७ रोटलो आपवो पण ओटलो आपवो नहीं.

१३८ सर्वनी साथे ओलखाण पिछाण राखवी.

१३९ ज्ञोजन कर्याने एक प्रहर पूर्ण न थयो होय एटलामां फरी ज्ञोजन करवुं नहीं. तेमज ज्ञोजन कर्या पछी बे प्रहर थाय के फरी जमी लेवुं; परंतु बे प्रहरथी उपरांत ज्ञूख्युं रहेवुं नहीं.

१४० स्त्रीनां वखाण तेना मरण पछी करवां.

१४१ राजा,देव,अने गुरुनी पासे खाली हाथे जवुं नहीं.

१४२ निर्लज स्त्रीसाथे हास्य न करवुं.

१४३ शुज्ञ कार्यमां कालविलंब न करवो.

१४४ तडकेथी आवी तरत पाणी पीवुं नहीं.

१४५ अर्द्ध रात्रे उच्चस्वरे गुह्यनी वातो कहेवी नहीं.

१४६ ज्ञोजननी वच्चे अने अंतमां जल पीवुं.

१४७ अजीर्ण थाय तो एक बे टंक ज्ञोजन वर्जवुं.

१४८ हर्षना समयमां शोकनी वात त्यजवी.

१४९ कोइ क्रोधना आवेशथी निष्ठुरवचन आपणने आवी कहे, तो पण न्यायमार्ग मूकवो नहीं.

१५० माता, पिता, गुरु, शेठ, स्वामी अने राजा, एटलाना अवगुण बोलवा नहीं.

१५१ मूर्ख, दुष्ट, अनाचारी, मलिन, धर्मनी निंदा करनारो, कुशीलियो, लोभी अने चोर, एटला-नो संग क्यारे पण करवो नहीं,

१५२ अजाण्या माणसनी कीर्त्ति करवी नहीं.

१५३ अजाण्या माणसने पोताना घरमां राखवुं नहीं.

१५४ अजाण्या कुल साथे सगाइ करवी नहीं.

१५५ अजाण्या माणसने चाकर राखवो नहीं.

१५६ पोताथी म्होटा माणस ऊपर कोप न करवो.

१५७ म्होटा माणस साथे क्लेश करवो नहीं.

१५८ गुणवान् माणस साथे वाद न करवो.

१५९ दारिद्र्य आव्ये आगली कमाइनी इछा राखे ते मूर्ख.

१६० पोताना गुणनां वखाण करे ते मूर्ख.

१६१ माथे देवुं करीने धर्म करे, ते मूर्ख.

१६२ उधारे धन आपीनें मागे नही, ते मूर्ख.

१६३ स्वजन साथे विरोध करे अने पारका लोक साथे प्रीति करें, ते मूर्ख जाणवो.

१६४ न्यायमार्गे धन उपार्जन करवुं.

१६५ देशविरुद्ध कार्य न करवुं.

१६६ राजाना वैरीनी संगति न करवी.

१६७ घणा माणसो साथे विरोध न करवो.
१६८ भला पाडोसीनी पासे रहेवुं.
१६९ पोतानो धर्म मूकवो नहि.
१७० पोताने आशरे रह्यो होय तेनुं हित करवुं.
१७१ खोटा लेख लखवा नहि.
१७२ देव गुरुने विषे भक्ति राखवी.
१७३ दीन अने अतिथिनी बनती सेवा करवी.
१७४ जे भाग्यमां हशे ते मलशे एवो भरोंसो राखीने उद्यम मूकी आपवो नहि.
१७५ चोरीनी वस्तु लेवी नहि.
१७६ सारी नरसी वस्तु भेली करी वेचवी नहि.
१७७ आपदानुं वर्जन करवा राजानो आश्रय लेवो.
१७८ तपस्वीने, कविने, वैद्यने, मर्मना जाणने, रसोइ करनारने, मंत्रवादीने अने पोताना पूजनीयने, एटलाने कोपाववा नहि.
१७९ नीचनी सेवा आचरवी नहि.
१८० विश्वासघात करवो नहि.
१८१ सर्व वस्तुनो नाश थतो होय तो पण पोतानी वाचा अवश्य पालवी.
१८२ धर्मशास्त्रना जाण पासे वेसवुं.

१७३ कोइनी निंदा करवी नहि.

१७४ मार्गे चालतां तंबोल न खावां.

१७५ आखी सोपारी दांते करी भांगवी नहि.

१७६ पोते वात कही पोतेज हसे, जेम तेम बोले, इह लोक परलोक विरुद्ध काम करे, ए मूर्खनां चिह्न छे.

१७७ उपद्रवना स्थानके रहेवुं नहि.

१७८ आवक जोइने खरच करवो.

१७९ द्रव्यानुसारे वस्त्रादिक पहेरवां.

१८० लोकनिंदा करे, ते काम करवुं नहि.

१८१ खोटां तोलां, खोटां मापां राखवां नहि.

१८२ घरेणां राख्या विना व्याजे नाणुं आपवुं नहि.

आवृत्ति चोथी

निर्णयसागर प्रेसमा छाप्युं.

संवत् १९६१ सन १९०४

